

Coștilăul

Redacția și Administrația:
Piatra-Neamț, Palatul Administrativ
Proprietar: MIHAIL MAGIARI
Înscriș sub Nr. 10/1942 Trib. Neamț

Săptămânal de informații și afirmare
românească

Director: MIHAIL AVADANEI

Abonamente:
Particulari 300 lei anual
Instituții 500 " "
Ab. de susținere . . . 1000 " "

Spectrul Infamiei

de Dr. Sebastian Bornemisa

Scribi hrăniți din hambarele anglo-americane au început de o vreme încoace să scormonească tot mai stăruitor cu veninoasele lor condeie în maldărul de aranjamente politice încheiate în secret de stăpânii lor cu Uniunea Sovietelor.

Sfidând bunul simț elementar și contând cu o îndrăzneală ușurată și nejustificată până în clipa de față biruința de mâine, — ei își dau toată osteneala să convingă lumea de dincolo și de dincoace de Ocean, de inutilitatea micilor națiuni și de permanența conflictelor internaționale pe care o reprezintă statele mici independente.

Din aceste afirmațiuni false și fără de nici un suport istoric sau științific, — scribii îndrăzneți trag concluzia temerară, că toate țările mici și mijlocii din vecinătatea Rusiei trebuie să fie după război înglobate în Uniunea Republicilor Sovietice sau puse direct sub controlul acestei Uniuni.

Ni se zugrăvește astfel, cu o obrăznicie vecină cu inconștiența, spectrul unei infamii, pe care nu există popor european, oricât de mic și de slab ar fi el, ca să o înghită.

Toată campania de presă care se poartă cu atâta stăruință în presa americană și pe care unele agenții europene se trudesesc atât de mult să o popularizeze și să o difuzeze, — scontează, în primul rând o demoralizare a micilor State europene din Nordul, Răsăritul și Sud-Estul Europei și apoi o spărtură în fruntea de granit al forțelor care luptă tot la cot pentru a rețea dela rădăcină ghiarele caracatiței sovietice pentru ca ea să nu poată să grume cu suflarea ei veninoasă o civilizație de multe ori milenară, spre a o înlocui cu barbaria infinită a stepelor nomade.

Scont iluzorii și naivi, căci nu există nimic mai înșălămantător, decât spectrul acestei infamii și dacă poate fi ceva ce să determine micile națiuni din preajma Rusiei la o luptă fără cruțare și până la o totală epuizare și biruință. — apoi acest ceva este tocmai primejdia și amenințarea de a ajunge vreodată în sfera de influență ruso-sovietică.

În ceea ce privește pe noi, românii, — scribii anglo-americani pot fi liniștiți, că știm să apreciem la justa lor valoare toate teoriile lor și știm să ne dăm perfect seama ce ar însemna pentru viitorul nostru organizarea de mâine a Europei după aceste teorii.

Scrișul lor proiectând asupra noastră spectrul infamiei pe care ne-o pregătește politica anglo-americană. Înseamnă astfel pentru noi, nu o demoralizare sau întărire, ci o îndârjire de a ne apăra, până la cea din urmă picătură de sânge.

Societatea femeilor ortodoxe Române

de MIHAIL AVADANEI

În Duminica ortodoxiei, Societatea femeilor ortodoxe a organizat o slujbă pentru slăvirea eroilor ce s-au jertfit, în lupta dusă împotriva bolșevismului.

În biserica Sf. Ioan Domnesc, unde a avut loc slujba, se găseau membrele societății din Piatra-Neamț și o mare mulțime de credincioși veniți să participe la această pioasă manifestare feminină. După oficierea slujbei, d-na prof. Eugenia P. Popovici, președinta Soc. femeilor ortodoxe din jud. Neamț a ținut o cuvântare în care a arătat rostul societății și realizările de până acum. Femeile, care sunt în general foarte sensibile și impresionabile, pot avea în vremuri de încercări mai mari, acțiuni pline de semnificație. E destul să cităm din conferința d-nei Popovici numai faptele următoare: Societatea femeilor ortodoxe de sub președ. d-nei Alexandrina Cantacuzino a întemeiat din toamna anului 1942, un liceu ortodox în Odesa, unde-și primesc educația câteva sute de tinere din Transnistria, iar pe dealul Feleacului, aceeași societate a înălțat o cruce simbolică.

Femeia când își pune în gând să întreprindă o acțiune, pune o căldură specifică ei și e în stare de stăruință până la îndeplinire, oricare ar fi greutățile ce întâmpină. Dacă bărbaii dau epopeica pildă de jertfă senină în lupta cu inamicul, femeile dau un strălucit exemplu de rezistență în fața durerilor vieții, pe care ele le simt în cel mai mare grad: răbdă și nădăjduesc cu o putere nemaipomenită.

Acolo, unde însă femeia își poate dovedi puterea ei, este în răspândirea și cultivarea sentimentului religios. Nimeni ca femeia — în rol de mamă, soție sau soră — nu poate pune mai multă stăruință și căldură în educația religioasă a copilului și chiar a adulților. Ne sunt prea cunoscute alătele pilde din istoria bisericii creștine, care dovedesc că femeia nu numai răbdă, persistă, crede și nădăjduiește, dar că știe să înfrunte și să lupte pentru biserică, jertfindu-se adesea.

Cândva, d-l Alex. Lascarov-Moldovanu vorbind despre femei din Evanghelie, spunea: „Femeia are în ea ceva aparte, datorit de cel Atotputernic. Aceste doruri îi dau o activitate pe care am putea-o închide într-un cerc, în care, dacă femeia rămâne, se găsește în rosturile ei, primește și are dreptul la dragoste și admirația noastră. Acest cerc de activitate s-ar putea numi în limbajul nostru, femeescul din femei, pentru care noi, iii, părinți și soți avem cel mai adânc respect”.

În Societatea femeilor ortodoxe, femeia se găsește ca în cel mai potrivit rost public, iar în timpurile de estăzi ea devine activă, se încadrează în ritmul vremii și marile comandamente naționale și creștine ortodoxe, săvârșind taple, pentru care are dreptul la recunoștința noastră. Multe lucruri frumoase s-au întreprins din acest spirit al femeilor ortodoxe române în acest război, care pe lângă cucerirea eroismului legendar al ostașilor, va consfinți sacrificiile fără seamăn ale fetei române

Moartea unui învățător pensionar

În comuna Zănești își trăia zilele liniștite bătrâneți, fostul învățător Gheorghe Teodorescu, pensionar din 1921. În etate de aproape 78 ani, Gheorghe Teodorescu — moș Ghiță — era încă vesel și mulțumit că și-a făcut datoria — trecându-l prin școală pe toți locuitorii din Zănești, în mijlocul cărora trăia — că și copiii, între care cel mai mic pe d-nul Traian Teodorescu fost

sub-director al inv. primar și pe d-na Sândica Teodorescu profesoară la școala Normală fete din Piatra-N.

La 11 Martie c. a fost înmormântat în cimitirul satului unde a muncit, fiind condus la lăcașul de veci, de toți foștii lui elevi, elevii școlilor primare din Zănești și Traian, precum și învățătorii școalelor din împrejurimi.

SCRISUL ȘI RĂZBOIUL

de Vasile V. Levărdă

Citeam într-o gazetă în care se spunea că, în timpul acestui războiu s'a scris și se scrie prea mult.

Cred că se scrie prea puțin, față de cât ar trebui să se scrie. Cel ce pune mâna pe condei să-și aștearnă pe hârtie o idee pentru a o da publicității, o face cu gândul de a îndrepta ceva, de a spune ce are pe suflet și crede el că e bun și că trebuie știut de toată lumea. Sufletul lui se frământă cu tendința de îndreptare, de premenire sufletească pentru cititori.

Cert este un lucru pe care istoria ni-l aduce ca argument întotdeauna: „Avangarda oricărei idei liberatoare a fost deschisă cu condeiul și că lacrimile s'au transformat în stropi de cerneală”. Scrisul a scormonit rânile, el a strigat durerea.

După ce cele scrise au ajuns să fie cunoscute, s'au mobilizat pe rând eforturile și s'au instruit în linie de bătaie.

Drumul destinului nostru a fost luminat prin scris așa cum se luminează căile depe văi cu focuri aprinse pe vârfuri de deal.

Să nu uităm ce a trezit în sufletele înaintașilor noștri scrisul în românește, singurul care putea trece neștirgerit de paza granițelor de moment dintre frați sau scânteile date prin „Dela Nistru până la Tisa”, Deșteaptă-te Române” etc.!

Acestea-s meritele scrisului ca precursor al înfăptuirilor trecutului nostru.

Apoi, în timpul când cei chemați să consfințească cele scrise prin tăușul paloșului, cei rămași, tot prin scris, trebuiau să mențină vie în mintea tuturor ideea pentru care luptă, pregătind unitatea neamului, concentrarea sufletului națiunii într'un singur comandament etico-etnic.

Mai bine ca în scris nu se poate manifesta nici unde sufletul și aspirațiile unei nații!

Nu știm dacă în felul acesta a fost privit scrisul, de acei ce au spus că se scrie prea mult, dar credem că nu.

Mai curând se poate crede

(Continuare în pagina 4-a)

Buletin săptămânal

Schimbarea situației pe frontul răsăritean este faptul care preocupă în prezent toate cercurile militare și politice din cele două tabere în război. În toate sectoarele acestui imens și activ front, armatele germane și aliate lor au luat inițiativa. Acest fapt a surprins în primul rând comandamentul sovietic, care este uluit de contra-măsurile energice luate de forțele germane. În sectorul sudic al frontului de Răsărit, armatele Axei au trecut la contraatacuri de proporții importante, care au dus la recucerirea importantului nod de comunicații și centru industrial, Harkov. Dupășind orașul Harkov, armatele Reichului au alinat Donețul spre Sud-Est de Harkov, pe un front larg și luptă acum în fața centrelor Bjelgorod și Vorosilovgrad, importante puncte strategice pe Doneț, unul la Nord-Est și celălalt mult spre Sud-Est de Harkov. Nu s'a putut încă evalua pierderile bolșevicilor, dar se declară din cercuri competente că acestea sunt foarte mari.

Experții militari explică succesele contraatacurilor germane astfel:

— Desghețul timpuriu a favorizat acțiunea germană.

— Rezervele Sovietelor, despre care se crede că sunt inepuizabile, au ajuns pe termite, încât cu greu mai pot face față forțelor germane, foarte mobile și capabile de lovituri pe tot frontul, cu rezerve suficiente.

— Scurtarea frontului holărită și executată de armata germană s'a dovedit cu o admirabilă tactică folosită de forțele Axei în iarna aceasta.

Un alt fapt important este încercarea taberei anglo-americe de a păstra unitatea blocului aliaților englezi, americani și bolșevici.

Ministrul de externe englez, Eden a plecat în Statele Unite.

Până acum nu se știe ce se discută la Washington, dar s'a comunicat, chiar din tabăra anglo-americană, că populația Statelor Unite este dispusă mai mult să discute problema păcii, decât a continuării războiului.

Submarinele Axei au obținut succese foarte mari în săplămăna aceasta, pe toate fronturile.

Forțele anglo-americe dispuneau la începutul războiului, de un tonaj de 52 milioane de tone, din care astăzi nu mai au decât cca 20 milioane, care scad pe fiecare zi.

În timp ce pe fronturi lupta se află în toi, la Roma și în toate părțile a fost comemorat Papa Pius al XII-lea pentru împlinirea a 4 ani dela urcarea în scaunul pontifical, iar statul Slovac și-a sărbătorit 4 ani dela întemeierea sa, sub scutul Axei. În București a luat înălțătura Asociația Româno-Slovacă, sub președinția d-lui profesor I. Lupăș.

M. Zap.

PENTRU ȘEZATOAREA CI ASEI a VI-a

A LICEULUI PETRU - RAREȘ

Dacă turneele teatrelor consacrate din București ne cinstesc melegurile noastre într'un ritm nedesmințit, menținând un puls normal în niște vremuri aspre ca acestea, apoi și noi localnicii avem aici producțiile noastre artistice și culturale — prin străduința și dragostea de artă a unor elemente tinere — nu ne lăsăm mai pre jos.

De altfel, în ziua când se eomunică itinerarul unei trupe dela București, în aceeași zi (poate cu două săptămâni înainte de spectacol) la d-l Biult dela Regal locurile sunt ocupate de un fel de abonați la teatru...

Asta am spus-o în paranteză.

Mă gândesc adesea când vom putea noi să imprimăm o viață culturală proprie și unor orașe de provincie ca să nu rămânem veșnic cu fața spre capitală, orașul minunilor. Este drept, trebuie o tradiție veche în acest domeniu cum au unele orașe din spus. La noi tot ce dă provincia mai bun, atrage și înghite capitala.

Numai capitala distinge și consacră valorile. Dar cu trecerea timpului lucrurile se vor schimba.

Să revenim la merituasa șezătoare a clasei a VI-a din sala de festivități a Liceului Petru Rareș, pregătită de d-nul prof. Victor Savin.

Elevul Gh. Ghișescu în rolul lui „Iorgu” mi s'a părut admirabil.

Gațuța — recte Iftodie Rica —, de unde o fi studiat acele câteva bune jocuri de scenă? Deasemeni Zoița — Constantinescu Iuliana.

Ionescu și Dabija de neconstat merit.

Clasa VI-a ne-a arătat ce poate. Nu cunosc personal nici pe unul din actori.

Dragi prieteni, sârguindu-vă și curajul vostru a impresionat. Voi nu sunteți artiști ci sunteți mai mult decât atât. Spun aceasta pentru că sunteți elei și ca atare activitatea aceasta extrașcolară presupune adevărată dragoste pentru artă și, vă distinge. Știu că ați făcut sacrificii pregătind ceace ați produs. Deaceia aplauzele au avut dublu înțeles. Ați fost la înălțime.

Voi mi-ați adus în suflet amintiri duioase. Iată ne în clasa VI-a, noi, o altă generație, acum 16 ani, iată-ne scoțând cu elan și febră o revistă literară „Picuri de Rouă”. Iată o piesă — mi se pare „Institutoreau” în regia unei artiste Lucia Calomeri, în treacăt prin orașul nostru. Iluzii frumuse! Eram 12 elevi în cl. VI-a modernă. Există pe atunci la noi un profesor, Emil Constantinov, doct profund într-o anumită disciplină, cedat prea de timpuriu și despre care azi nimeni nu mai pomenește nimic. Acest om n'a vorbit mult și n'a scris nici atât. Pentru noi a fost un semn de întrebare, totdeauna.

Cu el învăța lumea latinească sau se lăsa de școală. Ce bine ar fi fost dacă acest om și-ar fi împărțit gândurile într'un fel sau altul.

Am mai avut un dascăl, un părinte, profesorul Gh. Mihailescu, care diriginte fiind, mi-a pus nota 3 la purtare, dar pe care eu l-am iubit mult și rog pe Dumnezeu să-i dea sănătate, El mi-a îndreptat primii pași spre cartea sănătoasă și m'a învățat să stăpânesc fraza. Dar nu m'a înțeles atunci pentru că el era om și eu eram plod. Erau acestea acum 20 ani.

Gheorghe Fidler

CULTURALE

Almanahul Muncii Românești

A apărut:

„Almanahul muncii românești”, (Ediția II-a; peste 400 pagini lei 120).

O adevărată carte de largă prezentare a realizărilor muncitorești dela noi, din ultimul an, și totodată o instructivă lucrare, nu numai pentru muncitori, dar și pentru marele public.

Intocmită după un plan unitar, cu numeroase reportajii de război și din câmpul muncii, cu un bogat material documentar și cultural, răspunzând nevoilor spirituale ale vremii, „Almanahul muncii românești” pe anul 1943, — realizat în frumoase condițiuni tehnice și cu un preț minim —

este o lectură plăcută și utilă pentru oricine.

Colaborează d-nii: Dr. C. Dănuțescu, Ministru Subsecretar de Stat al Ministerului Muncii, Dr. Sergiu Băcescu, Secretar General al aceluiași Departament, Prof. Pan. M. Vizirescu, Prof. Petru P. Ionescu, D.I. Cucu, Tudor Mănescu, Toma Vlădescu, Ion Muche, George A. Petre, G. Acsmiteanu, V. Damaschin, Șt. Angelescu, Const. Virgil Gheorghiu, G. Macrin, Rom. Boteanu, Al. Baci, Mihail Isbășescu, I. Sugariu, I. Vasiliad, V. Porsena, Diacon I. Popescu, Moacăeni, Mica Șerbu, S. Vizirescu, Nichita Drăgulin ș. a.

PRIMĂVARĂ

Svon pe-o rază de lumină
A umblat întreaga țară:
Din meleaguri depărtate,
Cică vine primăvara.

Explorând terenul găze,
Au pornit-o în voiaj;
Au ieșit și licuricii,
Delicvenți la camuflaj.

O cochelă vrăbiuță
Cum a dat de vreme caldă,
Într-o urmă de zăpadă
Se rotește și se scaldă.

Bistrița — de argint — se 'ntinde
Fumegând voios în soare;
Vechiul nostru lângă îmbracă
Aere de sărbătoare.

Diigoii cântă 'n zarzăr,
Muștele au prins să zboare;
Un copil cu ochi albaștri,
A ieșit desculț la soare...

Chiribău C. Veronica
elevă cl. VIII-a

Țutoritate și libertate

(UN RASPUNS)

de Pr. GH. VĂRTOLĂȘ

(Urmare din nr. 20)

Afirmăm d'al capu că orlodoxia se împacă de minune cu ideea de națiune și n'a existat nici un conflict între statul național și spiritual ecumenic al Bisericii, cumpănind fiecare drepturile și datoritiile spre a trăi în desăvârșită armonie. Cele două mari dureri date omului de grația divină, sacerdotium et imperium. (preoția și Țutoritatea de stat) au fost în decursul istoriei noastre centre de progres și au dus viața armonie. Dacă preoția se ruga lui Dumnezeu iar Statul se va conduce cu demnitate și compeliță, atunci va li înțelegere care va aduce tot ce este util pentru om.

Dar preoția trebuie să îngrijească ca dogmele Bisericii să rămână neștirbite, ca să rămă-

nă dogme, și prin aceasta să avem nădejdea părtășiei la durerile cele de sus. Aceste principii sunt enunțate de marele jurist Justinian I și arată importanța colaborării puterii vremelnice cu cea spirituală pentru realizarea progresului. Această necesitate de colaborare vine de la starea de drept a omului, el fiind în același timp credincios al Bisericii și cetățean al Statului.

Puterea publică pe care o exercită Statul este de la Dumnezeu căci „s'a dat dus” Ioan XIX. 10.

Membrii Bisericii trebuie să se supună Stăpânirilor „căci orice stăpânire este dela Dumnezeu” Rom. XIII-1. Supunerea față de Rege, față de dregătorii Statului, cari sunt

puși spre a pedepsi pe cei răi, spre lauda celor buni, este voința lui Dumnezeu” I Petru. II. 13.

Statul, după rânduiala, în colaborare cu biserica asigură, ideea de drept și dreptate, ocrotind bunurile materiale și spirituale ale individului. Între bunurile spirituale desigur cel mai mare este religia. Așa dar el trebuie să ocrotească religia supușilor săi. În domeniul său Statul are putere suverană și exclusivă și poate să depindă de condițiile sociale și naționale și asupra sa nu poate avea influență nici o putere.

Bisericii îi aparțin problemele pur spirituale și de administrație internă. Ea trebuie să asculte porunca: „dați Cezarului cele ce sunt ale Cezarului” dela Dumnezeu cele ce sunt ale lui Dumnezeu” Mat. XXII. 21. Dacă s'ar întâmpla ca o putere

streină să violeze acest principiu, Biserica va răspunde: „Trebuie să ascultăm mai mult pe Dumnezeu decât pe oameni” Fap. Ap. V-29. Independența aceasta ca Biserica să lucreze pe terenul său propriu spiritual și cu mijloacele sale proprii se numește libertatea Bisericii. Subiectul de drept fiind omul, nu putem face deosebire precisă a atribuțiilor celor două puteri, pentru că ambele au interese cu caracter comun. Și atunci, iată necesitatea de colaborare a acestora. Biserica înfrânse prin mijloacele sale spirituale și morale institutiile care sunt la baza societății: credincioșii, prin glasul divin, trebuie să se supună autorității de Stat și să-și împlinească datoritiile, fiindcă aceasta este voia Domnului: Biserica propovăduiește pacea și dragostea, din acestea isvorând liniștea și bunul mers al Statului. Pe de altă parte Statul ajută material Biserica și-i garantează paza și liniștea, pentru că aceasta

CAMINUL CULTURAL

Adunarea generală a căminului cultural „Ion Creangă”

Duminică 14 Martie s'a ținut la Prefectura Județului Neamț adunarea generală a Căminului județean pentru gestiunea anului 1942. Ședința s'a ținut sub președinția d-lui Leon Mrejeriu, președintele Căminului județean, asistat de d-nul director al Căminului, Virgil Dobrescu, inspector Mihail Avadanei și membrii sfatului.

Din darea de seamă asupra activității pe anul 1942, se desprinde îmbucurătoare constatare, că s'a desfășurat în tot județul o foarte bine susținută acțiune pentru ridicarea satelor. Din cele 79 cămine din județ, 75% sunt active, iar unele au obținut rezultate ce au întrecut orice așteptări. S'au adus mulțumiri tuturor căminelor, care au lucrat cu așa de frumoase rezultate și tuturor acelor cari și-au dat contribuția largă pentru înfăptuirile programelor: corpului învățătoresc, corpului preoțesc, medici și personal sanitar, ingineri silvici și ingineri agronomi, întreaga administrație locală, în frunte cu primari, notari, șefii de post și gospodărilor membri ai căminelor din județ.

În activitatea bogată a anului 1942, când județul Neamț a fost clasat primul pe tară în privința muncii Căminului culturale sătești, căminul județean a avut un larg sprijin din partea tuturor șefilor de autorități județene, în frunte cu cel mai mare prieten al acestor cămine, d-l prefect lt. colonel I. Teodorescu-Darie, căroră li s'au adus mulțumiri în adunare generală. Atât pentru administrație cât și pentru vieța satelor noastre, căminele și-au dovedit,

în acest an, cu prisosință ființa și nevoia de a exista peste tot.

Gestiunea materială a căminului județean cuprinde la venituri suma de lei 76.569 și la cheltuieli, 45.556.

Bugetul anului 1943 se ridică la suma de lei 191013.

Pentru activitatea de anul acesta, delacare așteptăm rezultate cu mult mai bogate și variate, s'au luat următoarele hotărâri:

— Federalizarea căminelor culturale pe plăși. Prima federalizare se va face în plasa Buhuș, unde se vor convoca toate căminele pentru ziua de 4 Aprilie a. c.

— Editarea unui buletin al căminelor culturale din județ.

— Organizare de școli țărănești și de gospodărie casnică și de cursuri pe lângă fiecare cămin.

— Înființare de Cămine Culturale în toate comunele și satele mai mari.

— Cursuri pe centre, cu conducătorii de Cămine pt.

coordonarea activității din județ.

— Cotizațiile căm. cult. pentru Căminul Județean să nu fie mai mici de 500 lei pe an.

— Vizitarea tuturor căminelor din județ, măcar odată pe an, de îndrumătorii de plăși, cari au început să activeze în acest an.

— Toate căminele din județ vor înainta negreșit lucrările adunării generale pentru gestiunea anului 1942 la Căminul Județean în 4 exemplare fiecare, până cel mai târziu la 15 Aprilie 1943.

— La desbaterile din această frumoasă adunare generală au participat cu bogate și importante lămuriri și probleme d-nii: Virgil Dobrescu, Leon Mrejeriu, Pr. C. Cojocaru, Mihai David—Ghindăoani, Părintele protoiereu I. Manoiulescu, primar D. Orghidan. Au fost cooptați în sfatul Căminului Județean: Părintele Cojocaru-Dobreni și inv. Ioan Papuc-Humulești.

SFATURI PRACTICE

Cei mai mulți aveți lângă casă destul loc, în afară de curtea păsărilor și a nutrețurilor. Acest loc trebuie folosit. Fiecare gospodărie trebuie să aibă, lângă casă, câteva straturi cu legume și câțiva pomi roșiori.

Acum desfundați pământul cu cazmaua, cât mai adânc.

Dacă n'ați făcut din toamnă gropi pentru plantarea pomilor, faceți-le acum. În ograda, pentru câțiva pomi (cași, cireși, vișini) — la deal meri și peri — pe izlaz sau în vie, un nuc sau

doi; pe șoseaua sau ulița (drumul) din fața casei câțiva duzi.

Acum se desfundă locurile pentru grădinile de legume. Acum se face răsadnița. Pentru legume timpurii, răsadnița trebuie să fe gata, dacă nu chiar semănată.

Dați din mâini. Vremea se va îndrepta. Soarele ne cheama afară, la muncă. Vremurile sunt grele. Căutați și produceți lucruri cât mai multe și cât mai multe feluri, pentru că aceasta asigură câștigul și răsplata muncii.

corespunzător, ca prin observarea sa, libertatea aceasta să nu producă un pericol intern: amintesc că legea din 1925, ca și Regimul cultelor autorizau libertatea dar cu condiția ca aceste culte să nu fie periculoase Statului. Am arătat anterior că secolele erau mijloace de dezagregare națională și trădare de holarie, apărare cu sange de Ortodoxie. Ca urmare logică nu numai a lucrurilor prezente dar și a legii din 1925, din 1929, sectele trebuiau deslințate și libertatea ridicată în urma constatărilor. Este logică și practică această măsură.

Totuși domnul nostru va merge mai departe și va zice că nu-l interesează ce este, un lucru fiind clar: denaturarea principiului libertății.

„Omule mic ce ești la minte, nu constăți că nu există o libertate absolută, așa cum în microcosmos nu există nimic absolut. Oriunde și ori când, omul a fost îngrădit în viață sau

Pune-ți singur întrebarea: ce este libertatea? și unde este libertatea deplină în lumea aceasta? Dar care murilor este complex liber în ordinea socială, sufletească sau morală? Vei răspunde poate: În țara Albionului. Iată și pe un muritor de acolo, nemuritor prin opera sa, pe Carlyle iată ce spune: „Vorbiți întodeauna de deprăturile omenești: V-ați gândit vreodată la puterile omenești?”

„Libertatea gândirii ne spune Förster, este un mare bun, dar există nu mai acolo, unde gândirea este cu adevărat liberă de dorințele și pasiunile noastre”. Și ești în materie, d-le, când e vorba de psihologie și știi că de mult gândirea omenească este influențată de subiectivism. Dacă nu cunoști nici aceasta îți recomand o carte spre citire: „Die Welt als Wille und Vorstellung” a lui Schopenhauer. Uită că acest filosof a fost pesimist: a fost mai optimist ca dumneata

ȘTIRI DIN JUDEȚ

Inchiderea Școalei de Skiori

dela Borca Județul Neamț

Fundația Culturală Regală „Regele Mihai I” în colaborare cu Federația Română de Sport a organizat în iarna anului acesta școala de skiori în două centre din județul Neamț: Broșteni și Borca. În Broșteni a funcționat în luna Ianuarie, iar în Borca în Februarie a. c.

Școalele au fost urmate de linierul satelor depe valea Bistriței și au dat rezultate uimitoare.

La Borca au urmat regulat acest curs 18 linieri, însușindu-și toți meșteșugul pe skii.

Școala s'a închis după ce toți elevii au dat un serios examen în fața unei comisii compusă din: d-nii Frățilă Radu și Doamnă instructori tehnicieni dela Federația Română de Sporturi și învățător Ioan Olaru, director administrativ al școalei de skii și al Căminului Cultural din Borca. Toți cei 18 linieri cursiști au reușit la acest examen devenind astfel iscușiți sportmeni cu skii. Tinerii au fost clasați și premiați.

Cu acest prilej s'a dat și o producție artistică pregătită de învățător școalei Borca și condusă normalista practicanță Cărelaru Paraschiva. Au vorbit alesei și numeroase asistențe: d-ii Doamnă despre sportul pe skii, din partea Federației Române de Sporturi, d-na Dr. Voiculescu din Borca despre boalele sociale și întărirea sănătății prin sporturi ca cel cu skii; d-ii inv. I. Olaru directorul școalei din partea Căminului Cultural local și inspectorul M. Avadanei reprezentând Fundația Culturală Regală „Regele Mihai I” și Cămin. Cult. Județean Neamț. Sau împărțit apoi premii în bani, skii, date de Federația Română de Sporturi și câte o bibliotecă personală fiecărui elev, date de Fundația Regală. După acest început așa de promițător, sportul cu skii va deveni credem foarte popular pe valea Bistriței și în Județul Neamț, unde zăpada întârzie mai mult decât pe alte plaiuri ale țării.

O troiță a Eroilor în Mastacăn-Drăgomirești

Reînforși depe frontul Crucii, învățătorul lt. invalid Emanoil Adăscăliței și pr. N. D. Ungureanu, fost confesor la o unitate de V. M-le pe front, au ridicat cu concursul sătenilor din Mastacăn-Drăgomirești, o troiță în amintirea eroilor din acel sat ce s'au jertfit pentru Patrie.

Troița e lucrată din stejar masiv, având 5 m. înălțime. Este lucrată și sculptată după modelul vechilor troițe românești.

Sfințirea s'a făcut de către un sobor de preoți, cu ocazia unei ședințe pastorale preoțești, participând cca. 1000 locuitori de prin împrejurimi.

D. inv. invalid Adăscăliței a arătat semnificația troiței și cinstită ce trebuie acordată eroilor ce s'au jertfit pentru neam.

Pr. N. Ungureanu, într-o frumoasă cuvântare a făcut darea de seamă, după care a descris mulțimea, haosul din țara celor fără Dumnezeu și pe care nebulina proletariatuului i-a adus într-o stare de plâns. Sf. Sa îndeamnă poporul la unire și muncă încordată pentru a înpreună cu cei ce se dăruiesc cu alăta abnegație pe câmpurile de luptă, să putem înălța idealul nostru național, visul de Mareșalul Țării.

să-și poată desvolta activitatea.

Cum vedem aceste două puteri se ajută reciproc. Biserica ortodoxă nu cunoaște, în istoria ei, conflicte între ea și Stat. Este streină de cearta pentru investiții, de lupta pentru teritorii depe mealeguri streine de holarie națiunii sale; Bizanțul este martor, iar codicile Epanagoga în Cap. V. 9 zice că „autoritatea politică și preoția se raportă într-o lăță ca trupul cu sufletul; iar împăcarea lor duce la progres”.

Și după aceste lămuriri, să ne întorcem către d-l, care a spus deslințarea sectelor a slăbit libertatea conștiinței.

„Statul, domnule, este în pericol când nu are sănătate internă și unitate sufletească în cetățeni. Iar cei cari nu se înglobează în unitate, mai ales când Statul este în pericol nu sunt decât niște șacali și pescuitori în apă turburată. Regimul General al Cultelor a dat libertate deplină cultului; autoritatea Statului n'a putut face controlul

în privința libertății. Psihologia mărturie a lămurii uimitor chiar dependența cugetului nostru de tendințele și impulsurile noastre egocentrice.

Te indemn și la altceva; să mai citești ceva filosofie, începând cu Descartes, Locke, Kant și-l poți lua și pe Nietzsche și psihanaliza lui Freud și socol, vei înțelege că totul este relativ și libertatea tot așa este. Numai adevărurile Revelației sunt absolute. Iar învoire lucrare pe terenul adevărului științific recomand niște cuvinte ale bătrânului Platon: „Păstrați cât mai mult cu puțință libertatea gândurilor de sentimentele voastre”.

Eu rămân la părerea mea, anume că Biserica a luat o bună măsură și a dovedit odată mai mult spiritul de colaborare și înțelegere dintre ea și Stat; iar ceea ce a făcut este bun și a făcut în colaborare cu Statul. Biserica fiind și ea ca și Statul în pericol din cauza prea marei libertăți pe care o acor-

daseră, au fost nevoite aceste puteri să ia măsurile și principiul libertății n'a fost denaturat. Iiindcă cei care-l invocau nu știau ce însemna libertate:

Rămăi și d-la la părerea noastră că pentru a convinge pe acești deslințaiți prin lege este nevoie ca legea să rămână în umbră față de activitatea sacerdotului, pentru ca să nu mai fie nevoie a pune problema libertății religioase, atunci când toți vom fi „una”, fiind lii ai aceluiaș Părinte și copii ai aceluiaș mame, Biserica ortodoxă.

Soclim că este mai nobil a mărturisi adevărul decât a-l deghiza. Deaceia înglobează-te în unitatea spirituală a neamului nostru străjuit de veacuri de ortodoxie și nu de bapțiști sau anabapțiști sau Inocențiști sau de Hlăști sau de Secerăștori sau de Tudoriști sau de Unitari sau de Penticostaliști sau de Colendariști pe cari bătrânii noștri nu-i cunoșteau.

Un incursiunist năzdrăvan:

Fruntașul Mihail Tămășescu

Pe frunțașul Tămășescu l-am revăzut într-una din zilele lunii Ianuarie, cu câțiva răniți evacuați de pe front. Era pe peronul unei gări din Caucaz, imediat după potolirea unor lupte înverșunate. L-am îmbrățișat cu privirile pe acești bravi eroi, care plecau vremelnice să-și vindece rănilor, spre a se reîntoarce apoi la datorie. M'am urcat cu grupul în vagon, ca să stau de vorbă cu sublocotenentul Doru Manolache, eroul diviziei mehedintene de dorobanți, el însuși rănit din aceste lupte.

— Li duc cu mine la spital, imi spune zâmbitor bravul sublocotenent.

— Iată-l pe Tămășescu, îi replic eu, pe care l-am cunoscut cu puține zile mai înainte, la a 3-a de pionieri.

Tămășescu e unul dintre pionierii mei năzdrăvani. Mai eris'a întrecut pe sine, când a devenit cel mai îndrăzneț incursiunist al batalionului, continuă comandantul său.

Tămășescu, voinic ca un brad și mustața tunsă la zi, e numai răs și voe bună. Ce-i mai păsa lui de rănilor bandajate, când e atât de mult laudat de comandanți. E ca'n al noulea cer de fericit și se așează tacticos pe o bancă din vagon.

— Ei, cum a fost cu acele multe incursiuni pe care le-ai făcut?, dau să-l îmboldesc cu întrebările, pe inimosul frunțaș.

— În civilie, am și eu un serviciu pe la atelierele C. F. R. Grivița din București. În Mai am venit pe front, fiind dat ca șofer la batalion.

Trenul se pune 'n mișcare și trebuie să mă despart, cu părere de rău, de grupul celor ce plecau, după ce și-au vărsat sângele pentru Patrie. Dar curios că cunosc isprăvile de necrezut — despre care tot auzisem — ale frunțașului Tămășescu, o iau glonț la comandantul batalionului. După spusele comandantului, am putut cunoaște isprăvile care i-au dat lui Tămășescu o faimă unică între camarazii săi. Până și camarazii germani începuseră să-l cunoască bine.

— L-am găsit îndemânat și plin de curaj, ne spune d. căpitan, astfel că l-am dat pe mâna sublocotenentului Doru Manolache. Tămășescu s'a pus imediat pe treabă, învățând pe dinafară toate cărările și potecile spatelui frontului inamic. Pleca din adăpost de bunăvoie — și nimeni nu-l putea opri — în recunoașteri și incursiuni, ca să aducă vești dela cioloveci, cum spunea cu mândrie când se întor-

cea pe inserate. Și întotdeauna venea cu sacul plin din tabăra inamică. Trecea Tămășescu la dușmani tărându-se ca o pisică printre cele mai grele obstacole și deșeurile pădurii, ca să nu fie băgat în seamă. Le lua apoi ciolovecilor ba cionul cu ciorba, ba cu mămăligă, ba bidonul cu vutcă, lăsându-le câte un bilet aib, un fel de chitanță cu semnătura lui Stalin, ca să nu spună că i-a furat ca hoții... li băgase în sperietori pe bolșevici cu îndrăznelile sale de care el făcea mult haz la inapoere.

Așa azi și așa mâine, până l-am recunoscut oficial drept cel mai bun incursiunist printre liniile bolșevice. De atunci nu s'au mai executat decât puține incursiuni, fără să nu-l aibă ca șef călăuză pe frunțașul Mihail Tămășescu. Devenise senator de Drept în materie, cum s'ar spune, aducând întotdeauna vești prețioase dela inamic. Așa a făcut peste 15 incursiuni cu firea sa temerară fiindu-ne de mare folos. În ziua de 18 Ianuarie a executat a 18-a incursiune, însoțindu-l pe sublt. Doru Manolache. Chiar pentru acea zi rușii proiectaseră un atac, deslanțuit îndată după reîntoarcerea incursiunii noastre. Când să treacă prin breșă de sarmă, dorobanții noștri își deslanțuiseră planul de foc. Cei din incursiune au fost nevoiți să facă un ocol, până când au ajuns în liniile noastre, escortați de focul inamic care atacă în sectorul apărât de pionieri.

Este rănit dar a ajuns la noi, frunțașul Tămășescu mai trage cu pușca mitralieră 1000 de cartușe. A fost evacuat.

— Ce-ai făcut în incursiune Tămășescule?, — îl întreabă cineva la ambulanța unde a fost evacuat.

— Ce să fac, numai treabă, dacă am fost eu șef! spune nepăsător cel rănit.

Mâine, pe peptul celui care făcuse atâtea incursiuni temerare, va străluci o frumoasă decorație.

Serg. T. R. Ioan I. Pogana
Reporter de Răz. S. M. P.

ANUNT

**CAUTA
UCENICI
CU PLATĂ**

Tipografia „Gh. Asachi”

Soc. Cooperativă — Piatra-N

Scrisul și Războiul

(Urmare din pagina 1-a)

că scrisul a fost judecat gândindu-se că lumea este destul de bine informată și că scrisul se poate înlocui cu rezumatul de informații pe care lumea le ascultă la radio în cele câteva minute de jurnal. Tot în sprijinul acestora s'ar crede că vine argumentul nervozității creștate de război pe care cei mai mulți și-o calmează prin cu totul alte mijloace decât prin citit.

În felul acesta cred că am ajuns la următoarea concluzie, singura adevărată: „Se citește prea puțin, nu se scrie prea mult”.

Banca Industrială și Comercială
din Piatra-Neamț

CONVOCARE

D-nii acționari ai Băncii Industriale și Comerciale din Piatra-N., societate anonimă, sunt rugați a se întruni în adunare generală ordinară, în ziua de 11 Aprilie 1943, ora 11, în localul băncii din Piatra-N. str. Alexandru cel Bun 27.

Ordinea de zi este următoarea:

1. Darea de seamă a Consiliului de Administrație și raportul Cenzorilor pe anul 1942.

2. Aprobarea bilanțului și contului de profit și pierdere și descărcarea consiliului de administrație și a direcțiunii de gestiunea sa pe anul 1942.

3. Alegerea unui administrator în locul celui a cărui mandat a expirat, precum și a unui al 2-lea administrator și a președintelui consiliului de administrație în locul d-lui G. D. Lalu care și-a prezentat demisia, în cazul când această demisie este primită de adunarea generală.

4. Alegerea cenzorilor și supleanților.

5. Fixarea remunerației cenzorilor pe anul 1943.

6. Acoperirea pierderii de 527.675 Lei din anul 1942 din fondul de reduceri.

7. Angajamentul cu proprietarii valorilor de stat lombardate de bancă.

Pentru a lua parte la această adunare, d-nii acționari vor trebui să depună acțiunile lor și eventual procurile la cassa băncii cel mai târziu până la 4 Aprilie 1943, ora 13.

În cazul când în ziua de 11 Aprilie 1943 nu se va putea întruni numărul de acționari legal, ședința se va ține în ziua de 18 Aprilie 1943, ora 11, când se va lucra cu numărul de acționari prevăzut de lege; în acest caz, acțiunile și procurile vor putea fi depuse până în ziua de 11 Aprilie 1943, ora 13.

Consiliul de Administrație

Prefectura Județului Neamț
Serviciul Financiar

PUBLICAȚIUNE

No. 5810

1943 Martie 16

Se aduce la cunoștința generală că în conformitate cu ordinul Ministerului Afacerilor Interne No. 61680 A. / 1943, se va ține licitație publică la Prefectura județului Neamț în ziua de 27 Martie 1943, pentru vânzarea aparatelor de Radio la priză, defecte, confiscate de la evrei.

În cazul când la data fixată, licitația nu are rezultate, se va ține a doua licitație în ziua de 7 Aprilie 1943.

Vânzarea aparatelor se

face parțial și per stoc mari. Concurenții odată cu oferta vor depune și garanția de 10% din prețul oferit.

Aparatele și caietul de sarcini pot fi văzute în fiecare zi între orele 12 și 13 la serviciul financiar al Prefecturii.

Prefectul Județului Neamț
Lt. Colonel
I. TEODORESCU-DARIE

Șef Serv. Financiar, Gh. Neagu

Ciobanu Constantin
SERBESȚI-NEAMȚ
pierdut livret 705 și ordinul lăsară la vatră
No. 81776 / 1942.
Aduătorul recompensat

Informațiuni

Incorporarea Ctg. 1944 se va face pe data de 1 Aprilie 1943. Toți tinerii recrutați, din acest ctg., se vor prezenta la această dată, Cercurilor Teritoriale cărora a aparțin. Odată cu aceștia se vor prezenta toți tinerii în vârstă de 18—45 ani, foști condamnați sau în curs de judecare, care n'au satisfăcut legea recrutării, pentru a fi încorporați odată cu ctg. 1944.

Federala „Alexandru cel Bun” din Piatra-N., ține adunarea generală anuală, Duminică 21 Martie 1943 ora 9, în localul școlii primare de băieți No. 1. Darea de seamă a consiliului acestei harnice și importante instituții economice cuprinde date și cifre care denotă o activitate cu roade foarte bogate și despre care vom reveni cu amănunte, în numărul viitor al gazetei noastre.

Deasemeni vom reveni asupra bilanțului băncii corpului didactic din Piatra-N., care ne oferă cifre din care-i putem prevedea un frumos viitor.

În monitorul oficial a apărut un decret lege pentru completarea legii de românizare.

Cei interesați se pot adresa primărilor, unde se găsește Monitorul oficial.

Familile Comaniță, Teodorescu și Ionescu Ghinea, mulțumesc rudelor, prietenilor și cunoștințelor cari, prin scris, prin flori sau prezență, au luat parte la dureră încercată prin pierderea aceleia care a fost iubită mamă și bunică, Ecaterina N. Comaniță.

În monitorul oficial Nr. 62 din ziua de 15 Martie 1942 s'a publicat decretul lege pentru mobilizarea agricolă.

Recomandăm Căminelor Culturale să cetească această lege în întregime la ședințele școalelor și cursurilor țărănești, pentru a ști fiecare om care-i sunt datorii față de această lege.

Ar putea fi cetită și legea de românizare, macar articolele mai principale.

În Piatra Neamț funcționează Economatul funcționarilor și pensionarilor din județ. Toți funcționarii publici, pensionarii, invalizii, văduvele și orfanii de război se vor aproviziona cu articolele raționalizate, dela acest economat. Cei interesați să cerceteze la primărie dacă s'au trimis tabelele la economat, pentru a putea veni fiecare să-și ridice cotele de articole respective.

Economatul funcționează în Piatra-N., piața 6 Septembrie — în localul unde a fost poliția.

Ultima oră

Ofensiva sovietică se menține foarte activă în unele sectoare. În ultimele zile, efortul atacurilor sovietice s'a dat în sectorul Orel, unde nu au obținut nici un câștig, arătând în schimb pierderi extraordinare. Numai pe ziua de ieri bolșevicii au pierdut în sectorul Orel 116 tancuri și 56 avioane. Pierderile în oameni și alte materiale fiind cu mult mai mari, proporțional cu aceste elemente principale ale războiului de azi.

Înaintarea germană din sectorul Harkov s'a întins pe o întregă zonă de acțiuni de mare amploare, până spre Nord Vest de Kursk.

Forțele germane au ocupat mai multe localități. Bolșevicii au pierdut, în timpul ofensivei din iarna aceasta, efective înspăimântătoare. Generalul rus Borisov, luat prizonier de germani, a declarat că numai în acțiunile dintre Don și Nipru armata sovietică a pierdut 200.000 oameni, iar în sectorul capului de pod de pe Kuban peste 120.000. În total, pierderile ofensivei din această iarnă, după declarația aceluiași general Borisov, întrec cu mult pe cele suferite în ofensiva de iarnă trecută și se urcă până la cifra de aproape 2 milioane oameni pierduți. După calculele Statului Major general sovietic, pierderile totale, în oameni ale armatei sovietice, dela începutul războiului, sunt de cca. 20 milioane oameni.